

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
02/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2018. január 11.

A főtanácsnok indítványa a C-673/16. sz. ügyben
Relu Adrian Coman és társai kontra Inspectoratul General pentru Imigrări és
társai

Wathelet főtanácsnok szerint a „házastárs” fogalma az uniós polgárok és családtagjaik szabad tartózkodáshoz való joga vonatkozásában magában foglalja az azonos nemű házastársakat

Noha a tagállamok szabadságot élveznek a tekintetben, hogy engedélyezik-e, vagy sem az azonos nemű személyek közötti házasságkötést, nem akadályozhatják valamely uniós polgár szabad tartózkodáshoz való jogának gyakorlását azzal, hogy az Európai Unión kívüli országból származó, azonos nemű házastársától megtagadják a területükön való állandó tartózkodás jogát

R. A. Coman román állampolgár és R. C. Hamilton amerikai állampolgár négy éven át élt együtt az Egyesült Államokban azt megelőzően, hogy 2010-ben Brüsszelben házasságot kötöttek. 2012 decemberében R. A. Coman és házastársa az ahhoz szükséges dokumentumok kibocsátását kérték a román hatóságoktól, hogy R. A. Coman házastársával Romániában munkát vállalhasson, illetve ott állandó jelleggel tartózkodhasson. Ez a kérelem a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásáról szóló irányelven¹ alapult, amely lehetővé teszi az említett szabadságot gyakorló uniós polgár házastársa számára, hogy az előbbi tartózkodási helye szerinti tagállamban hozzá csatlakozzon.

A román hatóságok azonban elutasították R. C. Hamilton e tartózkodási jog megadása iránti kérelmét, többek között abból az okból, hogy Romániában nem minősülhet uniós polgár házastársának, mivel e tagállam nem ismeri el az azonos nemű személyek között kötött házasságot.

R. A. Coman és R. C. Hamilton ezt követően keresetet nyújtottak be a román bíróságokhoz a román hatóságok határozatának vitatása érdekében. Az e jogvita keretében felhozott alkotmányellenességi kifogás alapján eljárva a Curtea Constituțională (alkotmánybíróság, Románia) azt kérdezi a Bíróságtól, hogy R. C. Hamilton, mint a szabad mozgás jogát gyakorló uniós polgár házastársa részére biztosítani kell-e az állandó tartózkodás jogát Romániában.

Ma ismertetett indítványában Melchior Wathelet főtanácsnok először is pontosítja, hogy **a jogvita középpontjában álló jogi problémát nem az azonos nemű személyek közötti házasság legalizálása képezi, hanem az uniós polgárok szabad mozgása.** Márpedig, noha a tagállamok szabadságot élveznek a tekintetben, hogy rendelkeznek-e, vagy sem az azonos nemű személyek házasságáról a belső jogrendszerükben, tiszteletben kell tartaniuk az uniós polgárok szabad mozgása alapján őket terhelő kötelezettségeket.

Ezt követően a főtanácsnok megállapítja, hogy az irányelv a „házastársi” minőség meghatározására vonatkozóan egyáltalán nem tartalmaz a tagállamok jogára történő utalást, és ezért **ezt a kifejezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni.** E tekintetben a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy az irányelv értelmében vett „házastárs” fogalma házasságon alapuló kapcsolathoz kötődik, **ugyanakkor az az érintett személyek neme szempontjából semleges, és közömbös a tekintetben, hogy a házasság hol jött létre.** Ezen összefüggésben a

¹ Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.).

főtanácsnok úgy véli, hogy az uniós tagállamok társadalmának az azonos nemű személyek közötti házasság engedélyezése tárgyában az utóbbi évtizedben bekövetkező általános fejlődésére tekintettel², a Bíróság azon ítélkezési gyakorlata³, amely szerint „a »házasság« kifejezés a tagállamok által általánosan elfogadott fogalom meghatározás szerint két különböző nemű személy közötti életközösséget jelöl” többé nem tartható fenn.

A főtanácsnok arra is rámutat, hogy a „házastárs” fogalma szükségszerűen összefügg a családi élettel, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartája és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (EJEE)⁴ azonos módon részesít védelemben. E vonatkozásban a főtanácsnok emlékeztet arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) elismerte, hogy az azonos nemű párok egyrésztől jogosultak családi életet élni⁵, másrésztől pedig biztosítani kell a részükre a jogi elismerést és életközösségük jogi védelmét⁶. Ezenkívül az EJEB azt is megállapította, hogy a családegyesítés területén **a hagyományos család védelmének célja nem igazolhatja a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetést**⁷.

E körülmények között a főtanácsnok azt az álláspontot képviseli, hogy **az irányelv értelmében vett „házastárs” fogalma az azonos nemű házastársakat is magában foglalja. Következésképpen ilyen személy is állandó jelleggel tartózkodhat azon tagállam területén, amelyben a házastársa uniós polgárként, a szabad mozgás jogának gyakorlását követően letelepedett.** E következtetés szintén érvényes⁸ az említett polgár származási országa vonatkozásában, amikor oda visszatér azt követően, hogy állandó jelleggel egy másik tagállamban tartózkodott, ahol kialakította vagy megszüldött családi életét, ahogyan a jelen ügyben R. A. Coman R. C. Hamiltonnal tette.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106

² Az azonos nemű személyek közötti házasság jelenleg az Unió 13 tagállamában engedélyezett. Az osztrák alkotmánybíróság 2017. december 4-i ítélete (G 258–259/2017–9) alapján legkésőbb 2019. január 1-jéig Ausztriában is engedélyezik.

³ Lásd a Bíróság 2001. május 31-i D és Svédország kontra Tanács ítéletét ([C-122/99 P](#) és [C-125/99 P](#)).

⁴ Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény.

⁵ Lásd: EJEB, 2010. június 24., Schalk és Kopf kontra Ausztria, 94. pont.

⁶ Lásd: EJEB, 2015. július 21., Oliari és társai kontra Olaszország ítélet, 185. pont.

⁷ Lásd: EJEB, 2016. június 30., Taddeucci és McCall kontra Olaszország ítélet, 56. pont.

⁸ Az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése alapján.